

[Madsen-Mygdal.]

det, der har skabt Arbejdsløsheden og Erhvervsvanskelighederne, det er dette, at Verden over ligger alle de industrielt fremstillede Artikler langt højere i Pris, end Fødevarer og Raavarer ligger. Men hvis vi ser paa, hvilke Verdensartikler der er faldet mest, saa er det Artikler, ved hvis Fremstilling der overhovedt ingen Rationalisering har fundet Sted, den kendes aldeles ikke; jeg kan tage den ene store Varegruppe efter den anden, der er ingen Rationalisering. Men i Maskinvirksomheden, i den industrielle Virksomhed skulde man dog vente, at der var Pristald paa Grund af Rationaliseringen. Tværtimod, Ulykken er den, at der intet Pristald er. (Afbrydelse af *Hans Nielsen*). Der er intet Pristald i Forhold til det Verdenspristald, der har fundet Sted. (*Hans Nielsen*: Jo, i Produktionsprisen!). Nej, der er ikke. Det ærede Medlem kan staa op og forklare mig det senere.

Jeg har i hvert Tilfælde ikke mærket nogen Nedsættelse i Prisen paa Industrivarerne, og hvis der blot var en Nedsættelse af Industrivarernes Pris, der svarede til det almindelige Verdenspristald, var der ikke mere Krise, hverken her eller i andre Lande. Og naar man siger, at der er Overproduktion, vil jeg for øvrigt bemærke, at hvis man tager de store Verdensartikler — alle ved, hvad jeg mener med det Ord — og ser paa Statistikken, som den foreligger Verden over, saa viser det sig, at i de 3—4 sidste Aar er Produktionen praktisk talt omtrent den samme. Man taler om den mægtige Overproduktion af Kaffe, Sukker og Korn, men der er ikke saa stor Forskel, Produktionen er omtrent den samme. Nej, det er noget andet, der er i Vejen, og det kommer jeg om et Øjeblik til: det er Forbruget, der er forsvundet, Produktionen er ikke tiltaget. Tager jeg Statistikken fra de store Lande, som har et Produktionsindex, som de kalder det, et maanedligt Produktionsindex, hvor de slaar alle Varegrupper sammen — de Forenede Stater i Amerika, England, Tyskland og Frankrig —, saa viser det sig, at der er en stærk Aftagen i Produktionsmængden i disse 4 store Lande fra 1928 til 1929 og fra 1929 til 1930; sidst kommer Frankrig med, det er ogsaa det Land, der har den mindste Arbejdsløshed; men det er ogsaa kommet med. Derfor tror jeg ikke, det er rigtigt, naar der siges, at Aarsagen er Overproduktion, Aarsagen er Mangelen paa Købeevne, eller man kan ogsaa sige, at Produktionen og Købeevnen har mistet Forbindelsen med hinanden.

Og hvis De saa vil spørge; hvor kommer denne Mangel paa Købeevne da fra? ja, saa er det jo ikke uvæsentligt, at vi drøfter dette, ej heller, at vi drøfter, hvorledes man skaber Købeevne i et Folk, hvis man vil igennem Krisen. Efter min Opfattelse — der kan jo være mange forskellige Meninger om det — er Mangelen paa Købeevne Verden over i Øjeblikket at tilskrive forskellige Aarsager. Forklaringen findes delvis i den Omstændighed, at tre saa store Lande som Rusland, Kina og Indien, der tilsammen har et Befolkningstal paa meget nær Halvdelen af hele Jordens Befolkning, af forskellige Grunde befinder sig lige paa Grænsen af Hunger- og Nødtilstanden og er slaet saaledes ud, at de praktisk talt ikke er Købere og Forbrugere af Varer udefra. En anden Hovedgrund — og der er for mig ikke Tvivl om, at den spiller en stor Rolle — er hele den vanvittige Toldpolitik, der i Landene her i Europa og ogsaa i oversøiske Lande er ført efter Krigsaarene, idet man bygger højere og højere Toldmure op om de enkelte Lande og derved forhindrer Produktionerne i at finde deres naturlige Forbrugssteder. Ogsaa dette modvirker og ødelægger i høj Grad det naturlige Forbrug og nedstemmer Købeevnen. Men for mig er Hovedforklaringen alligevel at søge i den mægtige Arbejdsløshed, der hersker Verden over, ikke blot i de Lande, der har Statistik i saa Henseende, men ogsaa i de Lande, der mangler talmæssige Oplysninger, men hvor Arbejdsløsheden derfor kan være lige saa stor, maaske endnu større.

Og her kommer vi efter min Opfattelse til det, der er Krisens egentlige Aarsag. Det er det, at Erhvervslivet eller Befolkningen er blevet delt i to Dele, en Del, der forskanser sig imod Pristaldet bag Løn- og Prisaftaler med det Resultat, at den bliver arbejdsløs og derved mister sin Købeevne, og saa en anden Del, som ikke er i Stand til at gøre dette, selv om den vilde — den vil maaske ikke, men den kan i hvert Fald heller ikke gøre det —, og som staar midt i Pristaldet og derfor mister sin Købeevne overfor de kunstigt fordyrede Varer og Arbejdsydelse, der fremkommer under Organisationstvangen, det vil sige uden Konkurrence. Nu mærker vi efter Aarskiftet Pristaldet her i Landet fuldt og helt, og nu ser vi ogsaa her det samme: den danske Befolkning er delt i to forskellige Grupper, i to forskellige Verdener, mellem hvilke Samarbejde og Samvirksomhed i Virkeligheden bliver umulig, hvis ikke der finder en Tilpasning Sted. Paa den ene Side staar Landbruget og Erhverv som Fiskeriet og Eksport-